

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 15 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМИ

для студентів

**спеціальності 022 Дизайн
освітнього рівня молодший спеціаліст
освітньої програми Дизайн**

Київ – 2019

Розробник: Казіміренко Олена Валеріївна,
викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Лясота Стелла Євгеніївна,
викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 29.08.2019 № 16
Голова циклової комісії О.М. Овчаренко

Робочу програму перевірено
30.08.2019 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи (З.Л.Гейхман)

Заступник директора
з навчальної роботи (Я.В. Карлінська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Вид дисциплін	Нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	2	3
Семестр	4	5
Кількість змістових модулів з розділом:		
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	45
Аудиторні	22	22
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є підготовка фахівця з високим рівнем професійної майстерності, самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок роботи з матеріалом та інструментами, виконання абстрактних об'ємних і об'ємно-просторових композицій, розуміти зв'язок з майбутньою професією.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студент:

- розуміє композиційно-цілісне рішення об'єкту на основі емоційно-чуттєвого сприйняття об'ємно-просторової форми;
- має базові уявлення про закономірності загального і індивідуального рішення об'єктів предмету діяльності;
- використовує технологічні стандарти та нормативні документи для практичного виконання дизайнерських розробок;
- оперує знаннями основних шляхів пошуку композиційно-цілісного рішення об'єктів предмету діяльності за видами робіт;
- використовує професійно-профільовані знання і практичні навички з композиційної організації форми;
- володіє креативним мисленням;
- володіє методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації предмету діяльності;
- аналізує та проводить демонстрації остаточних варіантів дизайнерських розробок, об'єктів, предметів діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		Разом	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
	1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи формоутворення (4 семестр)							
	Основи формоутворення	2	2				
	Види, закони, категорії композиційної організації форми	13	2	4			7
	Засоби виразності композиційної організації форми	13	2	4			7
	Формоутворення та проєкції просторових об'єктів на площині	15	2	6			7
	Модульний контроль	2					
	Разом за змістовим модулем 1	45	8	14			21
Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторова композиція (5 семестр)							
	Види об'ємно-просторової композиції	13	2	4			7
	Об'ємна форма. Методика виконання розгорток	15	2	6			7
	Ілюзії зору	13	2	4			7
	Модульний контроль	2					
	Разом за змістовним модулем 2	45	8	14			21
	Разом за навчальним планом	90*	16	28			42

*- з урахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи формоутворення.

Ключові слова: форма, види композиції, абстрактна композиція, об'ємні фігури, розгортка

Форма, як основний носій художньо-конструкторського рішення. Абстрактна форма. Композиційні засоби виразності в об'ємній формі. Практичне виконання композицій та робота з матеріалами.

Тема 1. Основи формоутворення [1;2;3;5]

Тема 2. Види, закони, категорії композиційної організації форми [1;2;3;5]

Теми практичних робіт:

Формоутворюючий аналіз природніх, штучних об'єктів [1;2;3;5]

Виконання композиції на площині з геометричних фігур [1;2;3;5]

Тема 3. Засоби виразності композиційної організації форми [1;2;3;5]

Теми практичних робіт:

Виконання композиції на площині з об'ємних тіл [1;2;3;5]

Виконання ритмічних композицій з однакових заданих елементів [1;2;3;5]

Тема 4. Формоутворення та проєкції просторових об'єктів на площині [1;2;3;5]

Теми практичних робіт:

Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу [1;2;3;5]

Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторова композиція.

Ключові слова: об'ємно-просторова композиція, колір і об'ємна форма, ілюзії зору, цілісність форми.

Види об'ємно-просторової композиції та методи застосування у дизайні. Особливості взаємодії об'єму та кольору. Практичні навички виконання композицій та робота з матеріалами.

Тема 1. Види об'ємно-просторової композиції [1;2;3;5]

Теми практичних робіт:

Відображення одного композиційного мотиву різними засобами. Площина, рельєф, об'ємно-просторова композиція [1;2;5]

Тема 2. Ілюзії зору [1;2;5]

Теми практичних робіт:

Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (куб) [1;2;3;5]

Створення простого замкнутого середовища з обмеженою кількістю отворів для проникнення світла. Розмістити пластичні об'єкти для виявлення характеру внутрішнього простору [1;2;3;4]

Тема 3. Об'ємна форма. Методика виконання розгорток [1;2;3;4]

Теми практичних робіт:

Об'ємна композиція. Рішення передбачає використання непрозорих паралелепіпедів у паралельному розташуванні граней. Можливе окреме розташування об'ємних форм, взаємне проникнення та накладанні. Пропорційні відношення мають слугувати основою композиційної єдності [1;2;3;4]

Об'ємно-просторова композиція. Набір елементів строго обмежено кількістю (не більше 9) та геометричною формою (паралелепіпеди прозорі і не прозорі). Усі вони мають взаєморозташовуватись під прямим кутом. Необхідно орієнтувати сприйняття глядача на головну форму у задній частині простору, яке зорганізується [1;2;3;4]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Перший модуль, читається у 4 семестрі та оцінюються за 12-бальною шкалою з подальшим переведенням у 100-бальну.

Третій модуль читається у 5 семестрі і оцінюється за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці.

Критерії оцінювання навчальних знань за 12-бальною шкалою

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем

	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекцій.	1			3	3
2.	Відвідування практичних занять.	1			7	7
3.	Робота на практичному занятті	10			5	50
4.	Виконання завдань для самостійної роботи	5			3	15
5.	Виконання модульної роботи	25			1	25
Максимальна кількість балів						100
Розрахунок коефіцієнта						1,67
Бали за екзамен		40				40

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Основи формоутворення

Формоутворюючий аналіз природній, штучних об'єктів

Виконання колажу на тему «Текстура та фактура матеріалів»

Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу

Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторова композиція

Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (піраміда)

Рішення фронтальної композиції з елементів у вигляді полос свобідної конфігурації

Рішення об'ємної композиції, створеної з подібних елементів (циліндри, паралелепіпеди, спіралі тощо)

Критерії оцінювання самостійної роботи за 100-бальною шкалою

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Глибина розкриття теми	2
2	Творчий підхід до презентації роботи	1
3	Охайність	1
4	Композиційна цілісність роботи	1
	Разом	5

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі практичної роботи, яка має на меті перевірити практичні навички студентів виконувати завдання.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

5 семестр – екзамен

Умовою допуску до екзамену є виконання повного обсягу навчального плану дисципліни та в сумі з урахуванням коефіцієнта отримання 35-60 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

№ п/п	Значення оцінки	Оцінка за іспит
1	Робота відповідає завданню, охайна, відчувається творчий підхід до виконання, наявні попередні ескізи, грамотно виконані всі необхідні розгортки, надрізи, перерізи тощо	40 балів
2.	Робота відповідає завданню, грамотно виконані всі необхідні розгортки, надрізи, перерізи, наявні ескізи, відчувається творчий підхід до виконання, але виконана робота неохайно, має нечіткі ребра, десь лишився слід від олівця, виступив клей	35-39 балів
3.	Робота відповідає завданню, виконані всі необхідні розгортки, надрізи, перерізи, наявні ескізи, але роботу виконано за зразком, механічно, без творчого підходу, робота неохайна	29-34 бали
4.	Робота відповідає завданню, виконані необхідні ескізи, розгортки, робота виконана за зразком, механічно, без творчого підходу, неохайна, не виконані необхідні надрізи, внаслідок чого, має нечіткі ребра, кути «поламані», папір зі слідами гумки та олівця	24-28 бали
5.	Робота відповідає завданню, виконано без попереднього ескізування, за зразком, механічно,	18-23 бали

	неохайно.	
6.	Робота відповідає завданню, але без попереднього ескізування, за зразком, робота неохайна, до кінця не виконана, має залишки клею, гумки, олівця.	1-18 балів

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Екзамен передбачає перевірку отриманих практичних навичок з композиційної організації форми відповідно до компетенції дизайнера. Студенти мають виконати творчу об'ємну композицію в замкнутій геометричній формі (куб, паралелепіпед, призма тощо).

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
незадовільно	0-59

Таблиця переведення балів

Оцінка за 12-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	98-100	зараховано
11	94-97	
10	93-90	
9	89-86	
8	85-82	
7	81-75	
6	74-69	
5	68-65	
4	64-60	
3	59-35	
2	34-20	
1	19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиційна організація форма»

Разом: 90 год., лекції – 16 год., практичні заняття – 28 год.,
модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 42 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модуль	Модуль I (4 семестр)											
Назва змістового модуля	Образ і образне мислення											
Лекції	1			2			3			4		
Дати												
Теми лекцій	Основи формоутворення			Види, закони, категорії композиційної організації форми			Засоби виразності композиційної організації форми			Формоутворення та проекції просторових об'єктів на площині		
Теми практичних занять	Формоутворюючий аналіз природніх, штучних об'єктів		Виконання композиції на площині з геометричних фігур		Виконання композиції на площині з об'ємних тіл		Виконання ритмічних композицій з однакових заданих елементів		Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу			
Самостійна робота	Формоутворюючий аналіз природніх, штучних об'єктів				Виконання колажу на тему «Текстура та фактура матеріалів»				Пластика поверхні за рахунок надрізів та згинів цілого аркушу паперу			
Підсумковий контроль												

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модуль	Модуль II (5 семестр)											
Назва змістового модуля												
Лекції	1				2				3			
Дати												
Теми лекцій	Види об'ємно-просторової композиції				Об'ємна форма. Методика виконання розгортки				Ілюзії зору			
Теми практичних занять	Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (куб)		Відображення одного композиційного мотиву різними засобами.		Створення простого замкнутого середовища з обмеженою кількістю отворів для проникнення світла.			Об'ємна композиція.		Об'ємно-просторова композиція.		
Самостійна робота	Цілісність та руйнація форми за рахунок кольору (піраміда)			Рішення фронтальної композиції з елементів у вигляді полос свобідної конфігурації					Рішення об'ємної композиції, створеної з подібних елементів			
Підсумковий контроль												

8. Рекомендована література

Базова:

1. Антонович Є.А., Василишин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник/ За ред. проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл. ISBN 966-603-479-4;
2. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція : навчальний посібник/ Т.М.Клименюк - Львів : Львовська Політехніка, 2012;
3. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015;
4. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки : навчальний посібник/А.А. Поліщук - Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015;
5. Ш Макетування; довідник для студентів напряму підготовки 6.020207 «Дизайн» [Текст]/Наталія Владиславівна Скляренко, Оксана Степанівна Пасічник. – Київ: Видавець Олег Філюк, 2017 – 132 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>